

Täysistunto

Tiistai 1.12.2015 klo 13.59—17.09

12. Päivystysasetuksen muuttaminen synnytysten osalta

Kansalaisaloite KAA 1/2015 vp

Valiokunnan mietintö StVM 7/2015 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Eduskunta on ensimmäisessä käsittelyssä yhtynyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Keskustelu

15.54 **Mikaela Nylander r:** Arvoisa puhemies! Esitän, että eduskunta hyväksyy vastalauseen mukaiset neljä lausumaehdotusta.

15.54 **Johanna Ojala-Niemelä sd:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä meillä on kansalaisaloite, jonka tarkoituksena on estää pienimpien synnytysyksiköiden lakkauttaminen. Tämä aloite keräsi kaikkiaan lähes 67 000 allekirjoitusta ja meiltä tuolta Lapista Meri-Lapin alueelta reilut parikymmentätuhatta nimeä.

Tällä aloitteella halutaan muuttaa niin sanottua päivystysasetusta. Asetus tehtiin, jotta synnytyksiä hoitavien sairaaloiden päivystystä saataisiin tehostettua. Asetuksen mukaan synnytyksiä hoitavissa sairaaloissa tulee olla ympärivuorokautinen hätäsektiovalmius sekä lastentautien erikoislääkäri tai lastentautien hoitoon hyvin perehtynyt lääkäri, jolla on mahdollisuus neuvotella hoidosta lastentautien erikoislääkärin kanssa.

Täytyy kyllä valitettavasti sanoa, että tässä sosiaali- ja terveysministeriö on perustellut tätä asiaa potilasturvallisuuden parantamisella, mutta meillä esimerkiksi tuolla Meri-Lapin alueella ovat nyt jo muuten tämän päivystysasetuksen täyttävät kriteerit voimassa paitsi sen osalta, että näitä synnytyksiä on alle sen 1 000: noin 650 vuosittain.

Mutta haluaisin kyllä tässä esille nostaa perussuomalaisten vaaliohjelmasta kohdan, jossa lähdettiin siitä, että päivystysasetus on purettava. Tämä on suora lainaus: "Perussuomalaiset katsovat, että asetuksella luodaan huomattavia lisäkustannuksia, emmekä pidä kestäväenä järjestelmää, joka on poikkeusluvan alla. Päivystysasetus lisäksi uhkaa lopettaa jatkossa synnytykset useista eri sairaaloista, mikä puolestaan vaikuttaa dominoefektinä muihinkin erikoisaloihin. Me emme kannata synnytysten keskittämistä vain suuriin yksiköihin. Päivystykset tulee tarkastella osana suurempaa kokonaisuutta." Kysynkin tässä yhteydessä, arvon perussuomalaiset: mihin unohtui tämä vaalilupaus?

15.56 **Thomas Blomqvist r:** Värderade fru talman! Jag stöder ledamot Nylanders förslag. Arvoisa puhemies! Kannatan siis edustaja Nylanderin tekemää ehdotusta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2015 vp

15.56 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Tämä synnytyssairaaloiden kohtalo varmasti tulee vielä puhuttamaan tätäkin eduskuntaa sote-uudistuksen ja sen ratkaisun ympärillä. Siinähan on malli, jossa olisi 12 laajan päivystyksen 24/7-sairaala, ja osittain julkisuudessa on annettu ymmärtää, että ne olisivat tulevaisuudessa näitä synnytyssairaloita. Minun ymmärtääkseni niin vähällä synnytyssairaalamäärällä ei tulla toimeen, ja olen antanut itselleni ymmärtää, että synnytyssairaloita tulee jatkossakin olemaan enempi. Ehkä osittain meillä tulevaisuudessa synnytyksiä — en ole siinä ammattilainen muuta kuin toisen lapsen itse vähän niin kuin kätilöineen kiireisen tilanteen edessä ja toisen sitten vierestä seuranneena — näin olen ymmärtänyt, sellaisissa valmiiksi vaaralliseksi tiedetyissä tilanteissa, joko syntyvälle lapselle tai äidille vaarallisissa tilanteissa, keskitetään isompiin sairaaloihin, missä on parempi valmius tällaisiin tilanteisiin. Toivottavasti kuitenkin synnytyssairaaloiden määrä tulee jatkossakin olemaan korkeampi kuin tuo 12, mikä on nyt ainakin jossain lehtitiedoissa välähtänyt jopa synnytyssairaaloiden määränä, mikä tietääkseni on väärä tieto.

15.57 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Edustaja Ojala-Niemelä on oikeassa, kun puhuu tästä, että asetuksessa mainitussa minimivaatimuksessa 1 000 synnytyksestä ei ole kyse turvallisuudesta, potilasturvallisuudesta tai laadusta. Jos kaikki muut kriteerit täyttyvät, jotka liittyvät tähän laatuun ja turvallisuuteen, mutta määrällisesti jäädytään alle 1 000 synnytyksen vaatimuksen, niin silloin minun mielestäni käytetään väärin tätä turvallisuuskäsitettä. Myös tämän kansalaisaloitteen keskustelun aikana valiokunnassa ja avoimessa kuulemistilaisuudessa kerrottiin, että mahdollisesti tullaan jatkossa vaatimaan 2 000 synnytystä. Elikkä tämä raja on hyvin hyvin häilyvä ja muuttuva, mikä osoittaa sen, että kyse ei ole potilasturvallisuudesta vaan halusta päästä eroon tietäntyyppisistä synnytysyksiköistä, ja käytetään tätä potilasturvallisuutta ikään kuin hyväksi väärällä tavalla, joten pitäisi keskittyä niihin tekijöihin, jotka todellakin vaikuttavat tähän turvallisuuteen ja laatuun.

I den här frågan om tusen förlossningar handlar det alltså inte om patientsäkerhet eller kvalitet, det handlar om en vilja att skära ner antalet förlossningsenheter i det här landet. Också diskussionen som har förts nu under behandlingen av medborgarinitiativet här i riksdagen har visat att två tusen förlossningar kanske kommer att krävas i framtiden, vilket bevisar att det inte finns något vetenskapligt belägg för det här med tusen, i och med att man hela tiden flyttar den här gränsen. Det handlar om en vilja att lägga ner antalet förlossningsenheter, tyvärr.

16.00 Heli Järvinen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Hyvää ei kannata korjata. Kuten täällä on sanottu, vastasyntyneiden ja synnytysten turvallisuus Suomessa on ollut aivan huipuluokkaa Euroopassa. Mitään laatuongelmaa ei ole ollut. Ei ole mitään asiaperustetta, miksi synnytykset pienissä sairaaloissa pitää lopettaa. Kun kaikki tietävät sen, että synnytysten myötä lähtevät päivystykset, tulee tilanne todella tukalaksi monella paikkakunnalla. Ja tällä kertaa puhun puhtaat jauhot pussissa, sillä Savonlinnasta synnytykset on jo viety, ja valitettavasti sillä seurauksella, että kun synnytykset ja sen myötä myöskin iso osa päivystysleikkauksista on siirretty Mikkeliin, Kuopioon, Joensuuhun ja Lappeenrantaan, sairaanhoidopiirille on aiheutunut 4 miljoonan euron lasku jo tässä alkuvaiheessa. Eli kun hallitus hakee erilaisia säästöjä talouteen, tämä ei tuo niitä, ja siksiikin tätä pitäisi harkita uudelleen. Hyvää ei kannata korjata.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2015 vp

16.01 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Päivystysasetuksen mahdollistama poikkeuslupa on sittemmin myönnetty kaikille viidelle sairaalalle, jotka lupaa hakivat — tämä on valiokunnan mietinnöstä. Me olemme nyt saaneet tämän sote-sovun aikaan, ja nämä tulevat olemaan sitten näiden sote-alueiden hallinnassa jatkossa. Ymmärrän kyllä huolen, ja on tärkeätä, että tässä tarkastellaan sitten jatkossakin tätä. Luvat ovat nyt määräaikaista osittain just sen vuoksi, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä myös päivystyksen järjestäminen muuttuu merkittävästi.

16.01 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Puhun vielä tuosta Lapin tilanteesta. Länsi-Pohjan keskussairaalan osalta voidaan todeta, että se on Manner-Suomen toiseksi pienin synnytys sairaala. Tilastojen mukaan vuonna 2013 siellä syntyi 628 lasta, ja rajan läheisyyden johdosta muutamia synnyttäjiä on tullut Pohjois-Ruotsista, mutta määrät eivät ole kovin suuria. Sairaala on hyvin varustautunut laadukkaiden synnytysten näkökulmasta. Meillä pohjoisessa matkat ovat pitkiä: Oulun yliopistolliseen sairaalaan tulee Kemistä 110 kilometriä, ja Rovaniemellekin on satakunta kilometriä.

Edustaja Huhtasaari otti nuo poikkeusluvut esille. Ministeri Huovinen myönsi viime kaudella poikkeuslupan Länsi-Pohjan keskussairaallalle jatkaa synnytyksiä, mutta nyt tilanne on kärjistymässä siihen, että koska nämä sote-alueet eivät ehdi tulla voimaan ennen kuin se poikkeuslupa päättyy, niin nyt vähintään, mitä minusta voidaan tehdä, on myöntää jatkolupa näihin poikkeuksiin, ennen kuin ollaan sitten tässä uudessa sote-alueessa, myös Länsi-Pohjan keskussairaallalle.

16.03 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Vielä sen verran, että minä toivon todellakin nyt, että hallituspuolueiden edustajat katsovat, mitä tapahtuu tälle asetukselle, koska se on asetuksessa, päivystysasetuksessa, tämä vaatimus 1 000 synnytyksestä. Jos todella on niin, että sekä selvitysmies että sosiaali- ja terveysministeriön virkamiehet haluavat nostaa tätä minimimäärää yhä edelleen 2 000:een, niin silloin olisi kyllä syytä harrastaa vähän tällaista poliittista edunvalvontaa ja todellakin kyseenalaistaa ne perusteet, mihin tämä kokonaisuudessaan perustuu, joten nyt pyydän, että hallituspuolueiden edustajat ovat tosi heillä, kun tätä kysymystä pohditaan sosiaali- ja terveysministeriössä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.